

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кафедра права, психології та сучасних європейських мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правознавство

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2019

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Митна справа

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Білоус Ольга Олегівна,
старший викладач кафедри права, психології та
сучасних європейських мов

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

20.11.2019 р.

підпис

О. О. Білоус

ініціали та прізвище

Керівник (гарант) освітньої
програми

Шубіна Лідія Юріївна,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту та
торговельного підприємництва, кандидат
технічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

20.11.2019 р.

підпис

Л. Ю. Шубіна

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
права, психології та сучасних європейських мов

назва кафедри

протокол від 24.12.2019 р. № 7.

Зав. кафедри

підпис

М. М. Топоркова

ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 27.12.2019 р. № 6.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування основоположних знань з теорії держави та права, основ цивільного, трудового, сімейного, адміністративного та кримінального права, вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві, застосовувати теоретичні знання у практичному житті, навичок роботи з нормативно-правовими актами.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є право як соціально-політичне явище і сукупність загальнообов'язкових, формально певних правил поведінки, встановлених державою, виражають необхідне співвідношення суспільних і особистих інтересів, визначальних види можливого і належного поведінки суб'єктів правовідносин; держава як організація політичної влади, що забезпечує за допомогою права і спеціально створеного державного апарату управління справами всього суспільства; співвідношення і взаємозв'язок між державою та правом; система правових термінів, які властиві всім юридичним наукам.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальних дисциплін «Історії України» та є основою дисциплін «Митна справа», «Товарознавство. Харчові продукти», «Товарознавство. Непродовольчі товари».

Мова викладання: українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

фахових компетентностей:

ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур;

ФК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної, біржової і митної діяльності;

програмних результатів навчання:

ПРН 3 Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами;

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави;

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних, біржових структур та митних органів і вміти застосовувати його на практиці.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи теорії права

Поняття та ознаки права. Право, його ознаки і місце в системі соціальних норм. Порівняльна характеристика права і моралі. Об'єктивне та суб'єктивне право. Функції права. Поняття, структура, види норми права. Поняття системи права. Форми та джерела права. Система права. Поняття, види та ознаки нормативних актів. Поняття, ознаки, види, склад правовідносин. Юридичні факти. Правомірна та неправомірна поведінка. Поняття законності та правопорядку. Правопорушення. Юридична відповідальність.

Тема 2. Основи теорії держава

Поняття та ознаки держави. Теорії походження держави. Суверенітет держави. Функції держави. Механізм держави. Форми здійснення функцій держави. Поділ державної влади. Види державних органів. Форма правління, форма державного устрою, форма державного режиму. Правова держава.

Тема 3. Основи конституційного права України

Поняття і загальна характеристика конституційного права. Загальна характеристика Конституції України. Державний лад України. Державні символи України. Громадянство України. Конституція України – основний закон держави. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Система органів державної влади України. Верховна Рада України. Президент України: конституційний статус та повноваження. Кабінет Міністрів України, центральні та місцеві органи влади. Місцеве самоврядування в Україні.

Тема 4. Органи судової влади, правоохоронні та правозахисні органи

Загальна характеристика судової влади України. Принципи здійснення правосуддя в Україні. Система судів України загальної юрисдикції. Правовий статус суддів в Україні. Конституційний Суд України. Поняття і система правоохоронних органів України. Прокуратура України. Правовий статус поліції України. Правовий статус Служби безпеки України. Адвокатура в Україні. Нотаріат в Україні.

Тема 5. Основи цивільного права України

Цивільне право – галузь права України. Цивільні правовідносини. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права та цивільних правовідносин. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права та цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних прав. Довіреність. Поняття та зміст права власності. Форми права власності. Цивільно-правовий захист права власності. Поняття і види цивільних договорів. Спадкове право. Поняття, види і значення строків позовної давності.

Тема 6. Основи сімейного права України

Сімейне право – галузь права України. Поняття шлюбу. Умови і порядок укладення шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Припинення шлюбу. Розірвання шлюбу. Особисті немайнові права і обов'язки подружжя. Майнові права та обов'язки подружжя. Правовідносини між батьками і дітьми в сім'ї. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема 7. Основи трудового права України

Трудове право – галузь права України. Трудові правовідносини. Трудовий договір: сторони, зміст, види. Колективний договір. Порядок прийняття на роботу. Підстави припинення трудового договору. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Оплата праці. Робочий час та час відпочинку. Трудова дисципліна і дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність працівників.

Тема 8. Основи екологічного права України

Екологічне право як галузь права. Принципи охорони навколишнього середовища. Об'єкти державної охорони навколишнього природного середовища. Екологічні права і обов'язки громадян України. Загальне і спеціальне використання природних ресурсів. Природно-заповідний фонд. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Тема 9. Основи адміністративного права України

Адміністративне право як галузь права. Адміністративні правовідносини. Державна служба. Поняття і методи державного управління. Адміністративний проступок: поняття, ознаки, види. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Види і порядок застосування адміністративних стягнень. Притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 10. Основи кримінального права України

Поняття і загальна характеристика кримінального права. Джерела кримінального права. Принцип дії кримінального закону у просторі, у часі та за колом осіб. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину. Види злочинів. Співучасть у злочині. Поняття, ознаки і підстави кримінальної відповідальності. Поняття, мета і види кримінальних покарань.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

[illegible]

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2019/2020		2021/2022		2022/2023		2023/2024	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття		34						
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		34						
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		112						
	Усього годин		180						
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Основи теорії права	Основи теорії права	4			
Тема 2. Основи теорії держави	Основи теорії держави	4			
Тема 3. Основи конституційного права України	Основи конституційного права України	4			
Тема 4. Органи судової влади, правоохоронні та правозахисні органи	Органи судової влади, правоохоронні та правозахисні органи	4			
Тема 5. Основи цивільного права України	Основи цивільного права України	4			
Тема 6. Основи сімейного права України	Основи сімейного права України	2			
Тема 7. Основи трудового права України	Основи трудового права України	4			
Тема 8. основи екологічного права України	Основи екологічного права України	2			
Тема 9. Основи адміністративного права України	Основи адміністративного права України	2			
Тема 10. Основи кримінального права України	Основи кримінального права України	4			
Усього		34			

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:
<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2662>

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Основи теорії права	Основи теорії права	4			
Тема 2. Основи теорії держави	Основи теорії держави	4			
Тема 3. Основи конституційного права України	Основи конституційного права України	4			
Тема 4. Органи судової влади, правоохоронні та правозахисні органи	Органи судової влади, правоохоронні та правозахисні органи	4			
Тема 5. Основи цивільного права України	Основи цивільного права України	4			
Тема 6. Основи сімейного права України	Основи сімейного права України	2			
Тема 7. Основи трудового права України	Основи трудового права України	4			
Тема 8. основи екологічного права України	Основи екологічного права України	2			
Тема 9. Основи адміністративного права України	Основи адміністративного права України	2			
Тема 10. Основи кримінального права України	Основи кримінального права України	4			
Усього		34			

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2662>

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення:

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до практичних занять, доповідей, тестування (тести наведено Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2662>)
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, запитання для самоконтролю, завдання на логічне мислення.

Тема 1. Основи теорії права

1. Основні поняття, ознаки та функції права.
2. Охарактеризуйте внутрішні складові норми права та їх структуру.
3. Основні функції та джерела права.
4. Класифікація нормативно-правових актів.
5. Основні ознаки правовідносин: поняття, структура та види.
6. Поняття та ознаки правопорушення та юридичної відповідальності.

Тема 2. Основи теорії держави

1. Загальна характеристика громадянського суспільства.
2. Головні напрямки формування правової держави.
3. Проблеми і перспективи громадянського суспільства і правової держави в Україні.
4. Основні причини виникнення держави.
5. Класифікація основних напрямків діяльності (функцій) держави.

Тема 3. Основи конституційного права України

1. Економічні ресурси та їх класифікація.
2. Політико-правове закріплення суверенітету України.
3. Державний лад України.
4. Національна політика України.
5. Міжнародні стандарти у сфері прав людини.
6. Основні гарантії конституційних прав, свобод і обов'язків людини та громадянина в Україні.

Тема 4. Органи судової влади, правоохоронні та правозахисні органи

1. Судоустрій та конституційні принципи здійснення правосуддя в Україні.

2. Відмінність функцій та порядку формування Конституційного Суду та судів загальної юрисдикції.

3. Місце адвокатури в захисті прав людини.

4. Правовий статус Служби безпеки України, органів внутрішніх справ

5. Організаційні форми та органи місцевого самоврядування в Україні.

6. Органи самоорганізації населення в Україні.

Тема 5. Основи цивільного права України

1. Основні функції, принципи і систему цивільного права в Україні.

2. Цивільно-правові способи захисту прав.

3. Поняття і види позовів.

4. Характеристика окремих видів договорів на основі Цивільного кодексу України.

5. Загальна характеристика цивільної правоздатності і цивільної дієздатності.

6. Основи спадщини і спадкового права.

Тема 6. Основи сімейного права України

1. Права і обов'язки подружжя по утриманню.

2. Аліментні зобов'язання батьків та дітей щодо утримання.

3. Підстави та правові наслідки позбавлення батьківських прав.

4. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

5. Підстави для розірвання шлюбу.

Тема 7. Основи трудового права України

1. Соціальний захист в Україні. Соціальне страхування в Україні.

2. Пенсії в Україні.

3. Забезпечення трудової дисципліни.

4. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку в Україні.

5. Особливості прийняття неповнолітніх на роботу та звільнення з роботи.

Тема 8. Основи екологічного права України

1. Природно-заповідний фонд України.

2. Червона книга України.

3. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

4. Екологічна безпека.

5. Екологічна експертиза.

Тема 9. Основи адміністративного права України

1. Поняття, функції, методи державного управління.

2. Державна служба. Поняття та види адміністративного стягнення.

3. Порядок застосування Кодексу України про адміністративні правопорушення.

4. Склад адміністративного проступку, його поняття, значення, структура та види.

5. Особливості адміністративної відповідальності.

Тема 10. Основи кримінального права України

1. Строки погашення та умови зняття судимості.

2. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

3. Кримінальна відповідальність та її підстави.

4. Особливості притягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності.

5. Категорії осіб, які не підлягають кримінальній відповідальності.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)										Підсумковий контроль	Сума	
	усього	у тому числі за темами											
		тема 1	Тема2	тема 3	Тема 4	Тема 5	тема 6	тема 7	тема 8	тема 9			тема 10
2019-2020	60	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування на Порталі навчальних ресурсів інституту, оцінювання відвідування аудиторних занять.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Правознавство» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: **екзамен письмовий.**

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та інші ; за редакцією О. В. Петришина. – Х. : Право, 2015. – 368 с.

10.2. Допоміжна література

2. Адміністративне право. Загальна частина (альбом схем) : навчальний посібник / О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, М. В. Плугатир, М. В. Співак ; за загальною редакцією О. В. Кузьменко. – Київ : Центр учбової літератури, 2015. – 232 с.

3. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина : навчальний посібник для студентів ВНЗ / Р. В. Вереша. – 4-те видання, перероблене та доповнене – Київ : Алерта, 2016. – 364 с.

4. Дякович М. М. Сімейне право України : навчальний посібник – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 552 с.

5. Екологічне право : підручник для студентів ВНЗ / за редакцією А. П. Гетьмана. – Харків : Право, 2014. – 432 с.

6. Організація судових та правоохоронних органів: підручник / І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, П. М. Каркач ; за редакцією І. Є. Марочкіна. – Харків : Право, 2014. – 448 с.

7. Правознавство: базовий підручник для студентів ВНЗ / Л. Л. Богачова. – Х. : Фоліо, 2014. – 635 с.

8. Цивільне право : підручник : у 2 т. / за редакцією В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – 2-ге видання перероблене та доповнене – Харків : Право, 2014. – Т 1. – 656 с.

9. Цивільне право: підручник: у 2 т. / за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – 2-ге видання перероблене та доповнене – Х. : Право, 2014. – Т. 2. – 816 с.

11. Шишка Р. Б. Спадкове право в Україні : навчальний посібник. / Р. Б. Шишка, І. М. Сопілко, В. П. Козирева. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. – 216 с.